РЕШЕНИЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ (ЕС) 2021/2164 НА КОМИСИЯТА

от 3 декември 2021 година

за предоставяне на възможност на Белгия да разреши употребата на биоциди, съставени от произведен in-situ азот, за опазването на културното наследство

(нотифицирано под номер C(2021) 8670)

(само текстовете на нидерландски и френски език са автентични)

ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди ([1]), и по-специално член 55, параграф 3 от него,

след консултация с Постоянния комитет по биоцидите,

като има предвид, че:

(1) В приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012 са посочени активните вещества с профил, по-благоприятен спрямо околната среда или здравето на човека или животните. Поради това за продуктите, съдържащи тези активни вещества, може да бъде издадено разрешение по опростена процедура. Азотът е включен в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012, като употребата му е обвързана с условието, че е за ограничени количества в готови за употреба бутилки.

(2) Азотът е одобрен като активно вещество за употреба в биоциди от продуктов тип 18 — „Инсектициди“, по силата на член 86 от Регламент (ЕС) № 528/2012 ([2]). Одобрените биоциди, съставени от азот, са разрешени в няколко държави членки и се доставят в газови бутилки ([3]).

(3) Азотът може да се произвежда и in-situ, от околния въздух. Понастоящем произведеният in-situ азот не е одобрен за употреба в Съюза и не фигурира в списъка в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012, нито в списъка на активните вещества, включени в програмата за преглед на съществуващите активни вещества в биоциди, посочен в приложение II към Делегиран регламент (ЕС) № 1062/2014 на Комисията ([4]).

(4) На 30 юли 2021 г. Белгия подаде заявление до Комисията съгласно член 55, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 528/2012 за дерогация от член 19, параграф 1, буква а) от същия регламент с искане да ѝ бъде позволено да разреши употребата на биоциди, съставени от азот, произведен in-situ от околния въздух, за опазването на културното наследство („заявлението“).

(5) Културното наследство може да бъде увредено от множество вредни организми — от насекоми до микроорганизми. Присъствието на тези организми не само може да доведе до унищожаването на самите предмети, представляващи културни ценности, но и крие риск вредните организми да се разпространят и върху други намиращи се в близост предмети. При липса на подходящо третиране предметите могат да се увредят необратимо, с което културното наследство да бъде изложено на сериозен риск.

([1]) ОВ L 167, 27.6.2012 г., стр. 1.

([2]) Директива 89/2009/ЕО на Комисията от 30 юли 2009 г. за изменение на Директива 98/8/ЕО на Европейския парламент и на Съвета с цел включване на азота като активно вещество в приложение I към нея (ОВ L 199, 31.7.2009 г., стр. 19).

([3]) Списъкът на разрешените продукти е на разположение на адрес: https://echa.europa.eu/bg/information-on-chemicals/biocidal-products.

([4]) Делегиран регламент (ЕС) № 1062/2014 на Комисията от 4 август 2014 г. относно работната програма за системно проучване на всички съществуващи активни вещества, съдържащи се в биоциди, посочени в Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 294, 10.10.2014 г., стр. 1).

(6) Произведеният in-situ азот се използва за създаване на контролирана атмосфера с много ниска концентрация на кислород (аноксия) в постоянни или временни запечатани палатки или камери за третиране с цел борба с вредните организми по предмети на културното наследство. Азотът се отделя от околния въздух и се изпомпва в палатката или камерата за третиране, където азотното съдържание на атмосферата се увеличава до приблизително 99 % и в резултат на това кислородът почти напълно се изчерпва. Влажността на азота, изпомпван в зоната за третиране, се определя според изискванията за предмета, който трябва да бъде третиран. Вредните организми не могат да оцелеят в създадените в палатката или камерата за третиране условия.

(7) От представената от Белгия информация е видно, че употребата на произведен in-situ азот е единствената ефективна техника за борба с вредни организми, която може да се използва за всички видове материали и комбинации от материали, налични за културните институции, без да ги увреждa, и е ефективна на всеки стадий от развитието на вредители в предметите на културното наследство.

(8) Методът на аноксия или модифицирана/контролирана атмосфера е сред изброените в стандарт EN 16790:2016 „Опазване на културното наследство. Интегрирано управление за борба с вредителите (IPM) за защита на културното наследство“, като в описанието в този стандарт се посочва, че за създаване на аноксия „най-често се използва“ азот.

(9) Съществуват и други техники за борба с вредните организми, като например третиране с термичен шок (високи или ниски температури). Освен това за тази цел могат да се използват и биоциди, съдържащи други активни вещества. Според Белгия обаче всяка от тези техники има своите ограничения по отношение на вредите, които могат да настъпят за определени материали при третирането им.

(10) Както е посочено в заявлението, поради техния профил на опасност други активни вещества рядко се използват при културни институции. След третиране с тези вещества остатъчните количества от тях върху обработените предмети могат постепенно да бъдат изпуснати в околната среда, което представлява риск за здравето на човека. Освен това тези вещества могат да реагират с материалите в предметите на културното наследство, причинявайки необратими изменения, по-специално по отношение на тяхната повърхност.

(11) Съгласно информацията в заявлението употребата на азот в бутилки не е подходяща алтернатива за културните институции, тъй като поражда практически затруднения. Ограничените количества в бутилките налагат нуждата от повече транспорт и наличие на отделно съоръжение за складиране. Третирането с азот в бутилки би довело също така до високи разходи за културните институции.

(12) Ако се изисква културните институции да използват няколко техники за борба с вредните организми — всяка от които подходяща само за конкретни материали и предмети — вместо само една техника, която вече се използва и е подходяща за всички материали, това би довело до допълнителни разходи за културните институции и би усложнило постигането на заложената в техните планове за интегрирано управление за борба с вредителите цел за преустановяване на употребата на по-опасни активни вещества. Освен това изоставянето на съоръженията и оборудването, вече придобити за аноксията, създадена от произведен in-situ азот, би представлявало загуба на предишни инвестиции.

(13) Обсъжданията във връзка с евентуална дерогация съгласно член 55, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 528/2012 по отношение на произведен in-situ азот се проведоха по време на няколко заседания ([5]) на компетентните органи по биоцидите в рамките на експертната група на Комисията, проведени през 2019 г.

(14) Освен това, по искане на Комисията, след първото подобно заявление от Австрия за дерогация за продукти, съставени от произведен in-situ азот, Европейската агенция по химикали проведе обществена консултация по заявлението, което даде възможност на всички заинтересовани страни да представят своите становища. По-голямата част от получените 1 487 коментара бяха в подкрепа на дерогацията. Много от представилите коментари лица подчертаха неудобствата на наличните алтернативни техники: третирането с термичен шок може да увреди някои материали; при употреба на други активни вещества върху артефактите остават токсични остатъци, които постепенно се изпускат в околната среда, а използването на азот в бутилки не позволява в зоната за третиране да се контролира относителната влажност, което е необходимо при третирането на някои материали.

([5]) 83-то, 84-то, 85-о и 86-о заседание на експертната група на Комисията от представители на компетентните органи на държавите членки по въпросите на изпълнението на Регламент (ЕС) № 528/2012, проведени съответно през май 2019 г., юли 2019 г., септември 2019 г. и ноември 2019 г. Протоколите от заседанията са на разположение на адрес:https://ec.europa.eu/health/biocides/events_en#anchor0

(15) Две международни организации, представляващи музеи и обекти на културното наследство — Международният съвет на музеите и Международният съвет на паметниците и историческите обекти, заявиха намерението си да подадат заявление за включване на произведения in-situ азот в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012, с което ще се даде възможност на държавите членки да разрешават продукти, съставени от произведен in-situ азот, без да е необходима дерогация по силата на член 55, параграф 3 от посочения регламент. Подаването на заявлението се очаква през втората половина на 2021 г. За извършването на оценка на такова заявление за включване на вещество в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012 и за получаването на разрешения за продуктите обаче е необходимо време.

(16) В заявлението се посочва, че понастоящем в Белгия няма подходящи алтернативи, тъй като всички алтернативни техники, които в момента са на разположение, са свързани с неудобства — било поради непригодността им за третиране на всички материали, или поради практически затруднения.

(17) Въз основа на всички тези аргументи е целесъобразно да се направи заключението, че произведеният in-situ азот е от съществено значение за опазването на културното наследство в Белгия и че не съществуват подходящи алтернативи. Поради това на Белгия следва да се предостави възможност да разрешава предоставянето на пазара и употребата на биоциди, съставени от произведен in-situ азот, за опазването на културното наследство.

(18) За евентуалното включване на произведен in-situ азот в приложение I към Регламент (ЕС) № 528/2012 и за последващото разрешаване от държавите членки на продукти, съставени от произведен in-situ азот, е необходимо време. Поради това е целесъобразно да се разреши дерогация за срок, който би позволил завършването на съответните процедури,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

До 31 декември 2024 г. за целите на опазването на културното наследство Белгия може да разрешава предоставянето на пазара и употребата на биоциди, съставени от произведен in-situ азот.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Кралство Белгия.

Съставено в Брюксел на 3 декември 2021 година.

За Комисията
Stella KYRIAKIDES
Член на Комисията